ኮቪድ-19ን ትዩበርክሎሲስን (ሕማም ሳምባ ነቀርሳ)

ለበዳ ኮሮና ቫይረስ (ወይ ኮቪድ-19) ኣብ ሚሪላንድ ብህጹጽ ዘድሊ ምክልኻል/ሕክምና ሕማም ሳምባ ነቀርሳ (TB) ኣድህቦ ክስእን ጌሩ እዩ።

ኮቪድ-19 እንታይ እዩ?

- ኮቪድ-19 ካብ ሰብ-ናብ-ሰብ ብዝመሓላለለፍ ቫይረስ ዝመጽእ ሕማም መተንፈሲ እዩ። እዚ ቫይረስ ዝተፈላለዩ ሕማማት የምጽእን ብዓለም ለኻዊ ሚልዮናት ንክሞቱ ምኽኒት ኮይኑን እዩ። ኮቪድ-19 ዝተፈለጠ መድሓኒት ኣይብሉን።

ሕማም ሳምባ ነቀርሳ ወይ ከዓ ቲቢ እንታይ እዩ?

- TB ከቢድን ሓሓሊፉ ድማ ዝቐትል ሕማም መተንፈሲ ኣካላት እዩ (ብባክቴርያ ይመጽእ) ብበዝሒ ንጉሮሮ የጥቅዕ፣ ካልኦት ክፋላት ኣካል እውን ከጥቅዕ ግን ይኽእል እዩ።
- **ክልተ ዓይነታት TB ኣለዉ— ላተንት(ዝደቀሰ) ሕማም TB ን ንጡፍ TB ሕማምምን**
  - እንተደኣ **ላተንት ሕማም TB** ሃልይኩም፣ናብ ካልኦት ክተመሓላልፍዎ ኣይትኽእሉን ኢኹም። ናብ **ንጡፍ ሕማም TB ክምዕብል ይኽእል እዩ.**
  - ሕማም TB እንተዘይተሓኪሙ ናብ ካልኦት ክመሓላለፍ ይኽእል።
  - ክልቲኦም ዓይነታት TB ክሕከሙ ይኽእሉ እዮም።

Sከበድቲ Sምልክታት

- **ክልቲኦም ኮቪድ-19ን TBን ንዝሰዕቡ ከምጽኡ ይኽእሉ:**
  - **ሰዓል**
  - **ሕጽረት ዝትንፈስ**
  - **ኣየር ረስኒ**
  - **ቁሪ ቁሪ ምባል**
- **ዝሓመመ ሰብ እንትህንጥስ፣እንትስዕል ወዘተ ፣ ይመሓላለፍ**

ተወሰኽቲ ምልክታት ኮቪድ-19

- Sካብ ዝቃልዑ ኣብ ውሽጢ **2-14 መዓልቲ ዝረኣዩ ለውጥታት**
- ካልኦት ምልክታት፣
  - ሓድሽ ምስኣን ጣዕሚ ወይ ጨና
  - ዝነቐጸ ጉሮሮን ዝርብርብ ምባልን/ንፋጥ ዝበዝሖ ኣፍንጫ
  - ዕውልውል ምባልን
  - ንላዕሊ ምባልን
  - ተቕማጥ

ተወሰኽቲ ምልክታት ቲቢ

- ምልክታት ድሕሪ **ሰሙናት** ከመጽእ ይኽእል **to ድሕሪ ዓመታት ንላተንት TB** ኣንተዘይተሓኪምካ
- ካልኦት ምልክታት፣
  - ዘትቋረጽ ቻንዛ ከባቢ ኣፍልቢን ናይ ምሸት ረሃጽን
  - ድኻምን ክበርህ ዘይክእል ምቕናስ
  - ክብደትን ምስዓል ደም ወይ ዓኽታ ይሓውስ

መን ን TB ዝለዓለ ተቃላዕነት ኣለዎ?

- ካብ ዩ ኤስ፣ካናዳ ፣ኣውስትራልያ፣ኒውዚላንድ ወይከዓ ምዕራብን/ሰሜን ኣውሮጳ ወጻኢ **ኣብ ካልእ ሃገር ዝነበሩን ሪኦም** ዝመጹን ሰባት
- እቶም ዝተሓተ **ዝተዳኸመ ኣካላዊ መከላኸሊ ሕማም ዘለዎም** ሰባት (ኣብነት፣ HIV, ምምሕልላፍክፋል ኣካል፣ካንሰር፣ሕማም ሽኮርያ ንመከላኸሊ ዘዳኸሙ መድሓኒታት ምጥቃም ወዘተ.).
- ምስ ሕማም ቲቢ ዘለዎ ሰብ **ናይ ቀረባ ምትንኻፋት**
- ታሪኽ **ኣባይቲ ዘይብልካ ምኗን/ምውራስን**

ንዓርስኹምን ስድራኹምን ብኸመይ ትሕልዉ

- ን **TB ንምትሓዝ ዝተሓተ ዕድል እንተልይኩም** , ደረጃኹም ፈሊጥኩም ዝደቀሰ ይኹን ንጡፍ ቲቢ ምህላውኩም ኣረጋግጹ።
  - ብ **ቲቢ እናሃለወካ ሕማም ኮቪድ-19** ናብ ዝኸበደ ሕልኽላኽ የእቱ
  - ብመሰረት ትእዛዝ ሓኪምኩም**ሕክምና ቲቢኹም ብስርዓት ተኸታተሉ**
- ናይe ኮቪድ-19 ጥንቃቐታት ተለማመዱ (ማሕበራዊ ርሕቀትን ምሸፋን ገጽን)።
- ኢድኩም በብግዚኡ ተሓጸቡ ላዕላዩ ድማ ብሳኒታይዘር ኣጽርዩ።
- ዘይተሃጸ ኢድ ገጽኩም ከይትትንክፉ፣
- **ምልክታት እንተሪእኹም ንመቕረቢ ሕክምናኹም** ወይ **ከዓ ንኽባብያዊ ክፋል ጥዕና**
- ንሕቶታት ምቕባይ ውዕሊ መልሲ ሃቡ

ኣበይ ከምትምርመርን/Mተወሳኺ ሓበሬታ

- **ምርመራ ኮቪድ-19 :** ናብ 211 ደውል ወይከዓ ኺድ https://coronavirus.maryland.gov/pages/symptoms-testing#locator
  - **ተወሳኺ ብ ኮቪድ-19 ኣብ ሜሪ ላንድ :** https://coronavirus.maryland.gov/
- **ኣብ ሜሪ ላንድ ብዛዕባ ዘሎ TB ተወሳኺ**
  - https://phpa.health.maryland.gov/oidpcs/ctbcp/pages/home.aspx